

Asigurarea calității calificărilor în educația și formarea profesională

Contribuția Instrumentelor Europene (EQAVET, EQF, ECVET) la
definirea și re-definirea standardelor bazate pe rezultatele învățării

Raport privind Seminarul Comun EQAVET-ECVET-EQF
14-15 noiembrie 2011
Bonn, Germania

Cuprins

Introducere	3
1. Impactul abordării bazate pe rezultatele învățării asupra standardelor pentru calificările din sistemul EFP	4
1.1. Să învățăm din experiență – Trei studii de caz	4
Studiul de caz 1	5
Studiul de caz 2	8
Studiul de caz 3	10
1.2. Rezultatele învățării – aspecte critice în discuție	12
Rezultatele învățării: concepte, avantaje și situația de fapt	12
Rezultatele învățării și definiția standardelor de calificare	12
Rezultatele învățării, curriculum-urile și procesele de învățare	13
Rezultatele învățării și evaluarea	14
Rezultatele învățării și asigurarea calității	14
1.3. Rezumat	15
2. Modul de utilizare și influența instrumentelor în dezvoltarea standardelor în EFP ...	16
2.1. Puncte de plecare diferite	16
2.2. Funcțiile și impactul Instrumentelor Europene	17
Aplicarea Instrumentelor Europene	18
2.3. Rezumat: Coerența și sinergia între Instrumentele Europene	18
3. Acțiuni viitoare: Cum pot fi îmbunătățite Instrumentele Europene și implementarea acestora?	19
3.1. Simplificare și sinergie	19
3.2. Monitorizarea	20
3.3. Sustenabilitatea	20
Concluzii	21
Mulțumiri	22

Introducere

Acest raport prezintă rezultatele seminarului comun al factorilor interesați de la nivel național, implicați în implementarea EQAVET, EQF și ECVET, pe tema impactului trecerii la abordarea axată pe rezultatele învățării asupra proceselor care au legătură cu calificărilor și influența Instrumentelor Europene asupra acestor procese în țările respective.

Seminarul a fost organizat de Secretariatul EQAVET și a fost găzduit de Institutul Federal German pentru Educație și Formare Profesională (BIBB) în Bonn, Germania.

În Europa, sistemele de educație și formare profesională (EFP) fac demersuri pentru a asigura îndeplinirea celor mai înalte standarde de calitate de către calificările din EFP și pentru a asigura crearea, revizuirea și reînnoirea acestora, astfel încât să își păstreze caracterul relevant în mediul economic care se schimbă extrem de rapid. Trecerea la abordarea care are la bază conceptul de „rezultate ale învățării” reprezintă un facilitator important al schimbării. Instrumentele Europene (EQAVET, EQF și ECVET) susțin abordarea bazată pe rezultatele învățării și își propun să servească drept cadre de referință, în vederea îmbunătățirii calității, flexibilității și transferabilității calificărilor EFP în Europa.

Prezentul raport își propune să analizeze **problemele majore**, **mesajele cheie** și **sugestiile** pentru acțiunile viitoare care au reieșit în urma discuțiilor. Partea întâi ia în discuție impactul abordării axate pe rezultatele învățării asupra standardelor pentru calificările din EFP. Partea a doua analizează influența celor trei Instrumente Europene asupra dezvoltării standardelor pentru EFP. Partea a treia sintetizează principalele mesaje care au reieșit în urma discuțiilor și rezultatele reflecției asupra acțiunilor care ar trebui luate în considerare pentru dezvoltarea în continuare a celor trei Instrumente Europene.

1. Impactul abordării bazate pe rezultatele învățării asupra standardelor pentru calificările din sistemul EFP

Seminarul a pus accent pe standardele pentru calificările din sistemul EFP bazate pe rezultatele învățării. Procesul de elaborare a standardelor trebuie să țină cont de toate procesele inter-relaționate care au ca rezultat obținerea calificărilor. Trebuie să se asigure calitatea tuturor acestor procese pentru a garanta credibilitatea, soliditatea, relevanța și utilitatea calificărilor din sistemul EFP.

1.1 Să învățăm din experiență – Trei studii de caz

În cadrul seminarului s-au prezentat trei studii de caz pentru a arăta avantajele dezvoltării standardelor pentru calificări, pe baza rezultatelor învățării. Studiile de caz au oferit exemple cu privire la: diferitele funcții și moduri de aplicare ale abordării bazate pe rezultatele învățării în țările europene; legătura dintre schimbările de la nivelul calificărilor și schimbările la nivelul nevoilor de asigurare a calității, precum și utilizarea / influența sau celor trei Instrumente Europene. Vorbitorii au atras atenția asupra asemănărilor și deosebirilor de la nivelul UE în ceea ce privește dezvoltarea și actualizarea standardelor pentru calificările din sistemul EFP care au drept referință rezultatele învățării. Au fost reliefate următoarele aspecte esențiale referitoare la acest aspect: factorii determinanți, conceptele, stadiul de dezvoltare, politicile, abordările și practicile. Totodată, a fost subliniată importanța următoarelor aspecte: înțelegerea diferențelor în ceea ce privește tipul, aria de aplicare și întinderea unor calificări "asemănătoare" din Europa; acceptarea principiului "celei mai potrivite calificări" în momentul comparării calificărilor; importanța stabilirii unor "zone de încredere reciprocă" și nevoia de cadre solide și fiabile care să aibă rol de instrumente de corelare între diferite calificări. Toate studiile de caz au pus accent pe natura dinamică a profilurilor ocupaționale, pe rolul crucial al factorilor interesați de pe piața muncii în procesul de dezvoltare a standardelor și pe nevoia de a păstra integritatea calificărilor din sistemul EFP.

Studiul de caz 1

Credite pentru competențe dobândite "la locul de muncă" – Măcelăria

SCURTĂ PREZENTARE

DUNBIA este un important furnizor de produse din carne din Europa, cu 3.200 de angajați, având sediul în Irlanda de Nord. Schimbarea de la nivelul standardelor în domeniu a necesitat modificări la nivelul procesului de instruire. Formarea în interiorul companiei reprezintă, din punct de vedere financiar și logistic, cea mai bună opțiune pentru DUNBIA, care este în același timp Centru autorizat la nivel național pentru evaluarea calificărilor profesionale.

Studiul de caz a demonstrat modul în care cadrul național al creditelor și calificărilor – Qualifications and Credit Framework (QCF) a venit în sprijinul angajatorilor și al angajaților, oferind soluții pentru nevoile de competențe, standarde într-un domeniu aflate într-o continuă schimbare, precum și mijloacele de recunoaștere a învățării bazate pe experiență practică. Pentru a putea ține cont în totalitate de nevoile de competențe ale angajaților, compania a solicitat elaborarea unei unități de competență (descrisă în caseta de mai jos) pentru Executarea dezosării cărnurilor. Unitatea de calificare a fost elaborată pe baza Standardele Ocupaționale Naționale (NOS) existente. Acest proces a presupus o colaborare în parteneriat cu organizațiile care se ocupă de acordarea calificărilor și Consiliul Sectorial pentru Competențe, în scopul elaborării unei unități QCF în termeni de rezultate ale învățării și cuprinzând criterii de evaluare.

Fiind un sistem național de credite, QCF permite evaluarea și certificarea unei unități distincte de rezultate ale învățării. Având în vedere că unitatea a fost elaborată în cadrul unei calificări complete, creditele acumulate sunt luate în calcul la obținerea acestei calificări complete; acest lucru oferă oportunități de progres ulterior în contextul QCF. De asemenea, fiind elaborată în strânsă colaborare cu organizațiile care se ocupă de acordarea calificărilor și cu Consiliul Sectorial pentru Competențe și pe baza NOS, unitatea va putea fi utilizată de alte companii și furnizori de formare.

Unitatea de competență: Executarea dezosării în procesarea cărnurilor

Cadrul calificărilor: Qualifications and Credit Framework (QCF)

Titlul calificării: Diplomă de competență în domeniul operațiunilor din industria cărnurilor

Nivelul calificării: Nivelul 2 (QCF), Nivelul 3 (EQF)

Numărul total de credite aferente diplomei: 37 de credite (incluzând unitățile de tip Grupa A, B, C)

Numărul de ore de învățare dirijată aferente diplomei: 132-338

Titlul unității: Executarea dezosării în procesarea cărnurilor (Unitate de tip Grupa A)

Nivelul unității: Nivelul 2

Numărul de ore de învățare dirijată: 14

Numărul de credite aferente unității: 3

Rezultatele învățării: Cursantul va fi capabil: (1) să pregătească efectuarea dezosării (2) să efectueze dezosarea

Ghid de evaluare: această unitate are ca scop evaluarea abilităților cursanților la locul de muncă în ceea ce privește efectuarea dezosării în procesarea cărnii. Evaluarea trebuie să se efectueze la locul de muncă. Cursantul trebuie să fie capabil să își demonstreze nivelul de performanță în mod consecvent, într-o anumită perioadă de timp și să îndeplinească toate criteriile de evaluare. Evaluarea va fi realizată prin cel puțin două observări ale activității la locul de muncă, putând fi sprijinită de constatări ale martorilor sau alte dovezi colectate de la locul de muncă. Observațiile trebuie să demonstreze faptul că modul de lucru al cursantului se desfășoară în ritmul specific domeniului și este în conformitate cu procedurile de lucru standard.

Criteriu de evaluare – Cursantul poate:

- să acceseze și să interpreteze procedurile folosite de operatorii din domeniul industriei alimentare în ceea ce privește dezosarea (FBO);
- să aleagă, să poarte și să utilizeze echipamentul de protecție pentru procesul de dezosare;
- să asambleze cuțitele, instrumentele și aparatele folosite pentru efectuarea dezosării;
- să verifice dacă frontul de lucru este curat și pregătit pentru efectuarea dezosării;
- să verifice dacă bucata de carne care urmează a fi dezosată este conformă specificațiilor și este pregătită;
- să urmeze procedurile FBO pentru a preîntâmpina orice fel de probleme în ceea ce privește pregătirea;
- să urmeze procedurile FBO pentru a gestiona situațiile în care carnea prezentată pentru dezosare nu îndeplinește specificațiile;
- să urmeze procedurile FBO și să utilizeze instrumentele și aparatele adecvate pentru a dezosa carnea;
- să îndeplinească condițiile de calitate și să mențină ritmul de dezosare pentru a îndeplini nevoile de procesare a cărnii;
- să minimizeze pierderile și să depoziteze resturile în mod corect;
- să verifice existența condițiilor de manevrare a produsului dezosat finit și a resturilor în urma procesului de dezosare;
- să urmeze procedurile FBO pentru a face față oricăror probleme apărute în procesul de dezosare

Elaborarea unei unități de competență presupune luarea în considerare a întregii game de procese inter-conectate în ceea ce privește respectiva calificare. Tabelul 1 cuprinde procesele respective, de la elaborarea unității până la utilizarea acesteia, precum și corelațiile dintre aceste procese și sistemele de calificări, credite și asigurare a calității.

Tabelul 1: Calificările din sistemul EFP – procesele inter-conectate

	Definiția/dezvoltarea standardelor	Furnizarea de curriculum/învățare	Evaluare	Certificare	Utilizare (persoane fizice, formatori, angajatori)
Sistemele/cadrele de calificări	√	√	√	√	√
Sistemele de credite	√	√	√	√	√
Asigurarea calității	√	√	√	√	√

Rezultatele învățării pentru unitatea de competență au fost dezvoltate în colaborare cu experții sectoriali, în conformitate cu standardele ocupaționale naționale bazate pe descriptorii și nivelurile din Cadrul Național al Calificărilor și Creditelor (QCF). Îndrumările de realizare a evaluării în conformitate cu competențele dobândite și evaluate "la locul de muncă" au făcut parte integrantă din procesul de elaborare a standardelor și s-au făcut în conformitate cu QCF. Pe baza nevoilor companiei, rezultatele învățării angajaților au fost imediat puse în practică la locul de muncă, fiind astfel posibilă acumularea de credite pentru dobândirea unei calificări complete. Asigurarea calității a presupus asumarea unor proceduri prestabilite de planificare, implementare, evaluare și revizuire, precum și implementarea unor procese esențiale de parteneriat public-privat. Studiul de caz a demonstrat avantajele utilizării rezultatelor învățării în toate procesele, însă prezentatorii cazului au precizat în mod clar că este nevoie de o perioadă de timp considerabilă pentru ca abordările bazate pe rezultatele învățării să fie integrate într-o manieră completă.

Studiul de caz 2

Compararea calificărilor din Europa – Zidărie

SCURTĂ PREZENTARE

Industria europeană de construcții deține o forță de muncă de mari dimensiuni, din ce în ce mai mobilă, fiind nevoie urgentă de un sistem de recunoaștere a calificărilor. Studiul de caz a prezentat rezultatele unui proiect de cercetare în acest domeniu finanțat prin programul Leonardo da Vinci, care a analizat natura și conținutul calificărilor din domeniul zidăriei din: Belgia, Anglia, Danemarca, Franța, Germania, Italia, Olanda și Polonia. Analiza a avut drept scop promovarea recunoașterii trans-naționale a calificărilor și competențelor în domeniul zidăriei, îmbunătățind, astfel, transparența și comparabilitatea. Evaluarea s-a bazat pe studii la nivel „macro”, dar și la nivel de companie/locație, și a inclus diferite medii de învățare (formal și informal), curriculum-urile asociate și profilurile ocupaționale.

Proiectul a scos la iveală gradul în care calificările și competențele din domeniul zidăriei sunt, pe de o parte, integrate în practicile, regulile și instituțiile din domeniu și, pe de altă parte, măsura în care acestea acoperă activitățile specifice și cerințele privind cunoștințele de specialitate. Deși există o tendință ca standardele ocupaționale să se bazeze pe rezultatele învățării/competențe, masă ales în domeniile care au legătură cu Directivele UE (de exemplu, sănătatea și securitatea muncii, protecția mediului), și care sunt mai mult sau mai puțin universale, s-au constatat diferențe între calificări (a se vedea matricea doi).

Gama de țări incluse în cercetare a variat de la cele foarte familiarizate la cele deloc familiarizate cu abordarea bazată pe rezultatele învățării, opiniile privind rezultatele învățării și competențele fiind destul de diferite. Gama de standarde aferente calificării diferă, de la un mix de standarde ocupaționale și funcționale la un mix mai complex de standarde ocupaționale, educaționale, de proces și de evaluare. În consecință, profilurile și calificările de „zidar” diferă, în ceea ce privește aria de aplicare și amploarea. Instituțiile care furnizează programe, contextele și metodele sunt destul de diferite. Conceptele cu privire la asigurarea calității diferă, fiind uneori explicite și separate, alteori implicite și inerente proceselor de calificare. Cadrele Naționale ale Calificărilor sunt diferite și se află în diferite stadii de dezvoltare. Unul din rezultatele esențiale ale cercetării l-a reprezentat o propunere pentru discutarea unui posibil acord privind recunoașterea reciprocă a calificărilor pe baza stabilirii unor „zone de încredere reciprocă” (ZIR) și a unui cadru sectorial al calificărilor.

Studiul de caz a demonstrat modul în care dezvoltarea standardelor pentru o ocupație cu același nume, încorporează în diferite țări seturi de rezultate ale învățării așteptate care pot diferi ca tip, arie de aplicare și întindere. Deosebirile și asemănările sunt prezentate în Tabelul 2.

Tabelul 2: Compararea calificărilor în Europa - Zidărie

	Curriculum național	Educație generală/civică	Management de proiect	Ruta școlară (formare inițială)	Ruta de formare duală	Parteneriat Social	Nivelul calificării și transferabilitatea
Danemarca	√	√	√	minimă	√	√	3+ Ridicăță
Belgia	√	√	√	√	√	√	3 Ridicăță
Franța	√	√	√	minoră	√	√	3 Ridicăță
Germania	√	√	√	minoră	√	√	3 Ridicăță
Olanda	?	√	√ nivel 3	√	√	√	2 Ridicăță
Polonia	√	√	√	√	minoră	limitat	3 Ridicăță
Anglia	îngust			dominantă	minoră	marginal	2 Scăzută
Italia	variații la nivel regional					limitat	2 Scăzută /medie

Sursa: Clarke, Linda (prezentare în cadrul seminarului de la Bonn 2011), adaptare

Diferențele pot determina corelarea unor calificări înrudite cu niveluri diferite ale cadrelor calificărilor naționale și, implicit, cu cel european, care pot avea ca rezultat crearea de tensiuni în ceea ce privește recunoașterea calificărilor în afara granițelor naționale.

Pentru a sprijini recunoașterea trans-națională a calificărilor din sistemul EFP, trebuie să se creeze o relație bazată pe nevoile comune, pe încrederea între factorii interesați și pe o înțelegere comună a standardelor de cunoștințele și know-how-ul necesare pentru o calificare de un anumit nivel. Rezultatele învățării pot fi utilizate pentru a compara în mod obiectiv și pentru a alinia calificările. Un rezultat esențial al studiului l-a reprezentat necesitatea stabilirii unor „zone de încredere reciprocă”¹ în scopul asigurării unor corelații credibile între calificări, pe baze unor descrieri agreeate ale abilităților și activităților. Un alt rezultat al studiului a fost faptul că descriptorii cadrelor calificărilor trebuie să fie suficient de „nuanțați” pentru a ține cont de diferențele în ceea ce privește aria de aplicare și amploarea calificărilor.

¹ Pentru mai multe informații despre „zonele de încredere reciprocă”, consultați Coles, M și Oates, T (2004) Niveluri europene de referință pentru educație și formare. Un parametru important pentru promovarea transferului de credite și a încrederii reciproce. Cedefop

Studiul de caz 3

În căutarea unui Profil ocupațional european – Mecatronica auto

SCURTĂ PREZENTARE

În vreme ce sectorul european al producției de automobile se raportează la standarde globale de înaltă calitate, sectorul de servicii în domeniul automobilelor tinde să fie comparat la nivel local și național, ceea ce determină variații în ceea ce privește profilurile ocupaționale și standardele de calitate. De-a lungul timpului, în acest sector s-au produs schimbări semnificative, datorate nu în ultimul rând și Directivelor UE în domeniul sănătății și securității muncii, protecției mediului și protecției consumatorului, care au contribuit la o evoluție continuă a profilurilor ocupaționale.

Vreme de aproape două decenii și cu sprijin financiar aproape permanent din partea UE, sectorul european de servicii auto a desfășurat un proiect de cercetare pe termen lung, care a avut ca scop dezvoltarea continuă a unui profil ocupațional de bază în domeniul mecatronicii auto.

Printre obiectivele globale ale proiectului s-au numărat:

- Extinderea profilului de la accentul pus pe conținuturi tehnico-științifice la competențele demonstrate în procesele de lucru.
- Ridicarea calității standardelor ocupaționale din domeniu în Europa și îmbunătățirea comparabilității calificărilor.

În etapa actuală (2006-2012), sectorul se află în curs de elaborare a unui cadru al standardelor de calitate, pe baza proceselor de lucru, precum și un concept de credite, în scopul corelării calificărilor cu EQF și cu Cadrele Naționale ale Calificărilor. Conceptul, abordarea și curricula de bază pentru profilul ocupațional au fost elaborate și adoptate (cu sau fără variații), sau adaptate pentru a se potrivi contextelor naționale. În Germania, proiectul servește drept model de „proces de lucru” pentru alte profiluri ocupaționale și calificări (de exemplu în domeniile: logistică, sănătate, tehnologia informației și sectoarele off-shore).

Acest studiu de caz a completat rezultatele studiului de caz din domeniul zidăriei, demonstrând modul în care funcționează în practică “zonele de încredere reciprocă” și modul în care partenerii sociali sectoriali pot colabora la nivel european pentru a îmbunătăți înțelegerea reciprocă a tipului și ariei de aplicare a standardelor care stau la baza unui profil ocupațional. Pe baza unei înțelegeri comune și utilizând rezultatele învățării, se pot dezvolta alte standarde comparabile.

Studiul de caz a demonstrat beneficiile pentru un sector, care adoptă o abordare la nivel european, cu privire la dezvoltarea unor standarde comune, pentru a face față schimbărilor rapide și specificității sectorului, însă a subliniat și nevoia unor cadre sistemice de sprijin, care să acționeze într-o manieră receptivă și care să faciliteze comparații la nivelurile naționale respective. Studiul de caz a demonstrat că profilurile ocupaționale sunt dinamice. De-a lungul existenței acestui proiect, s-a produs o transformare considerabilă în domeniul serviciilor auto, în ceea ce privește: dialogul social, filozofia de lucru, sarcinile de lucru, organizarea muncii, provocările tehnologice și conceptele privind calificările. Schimbări mult mai mari afectează întregul sector în Europa, însă răspunsurile la nivel național la cerințele sectoriale în continuă schimbare pot fi diferite ca și, de asemenea, orizonturile de timp în care se produce transformarea.

Definirea competențelor drept “rezultate ale învățării, bazate pe procese de lucru definite” pot fi considerate standarde de calitate. Datorită relației lor cu contextul, standardele de calitate nu sunt ușor transferabile. Acumularea de rezultate ale învățării trebuie să fie corelată cu standardele de calitate stabilite de sector pentru întreaga calificare, în caz contrar angajabilitatea persoanei respective fiind sub semnul întrebării.

Deși a fost dezvoltată și aplicată o metodologie comună de identificare și analizare a proceselor de lucru relevante pentru profilul ocupațional și pentru a defini rezultatele învățării pe baza acestuia din urmă, s-a convenit ca procesul de definire a rezultatelor învățării orientat pe standarde să cadă în sarcina organismelor responsabile din țările participante. În ciuda participării partenerilor la crearea profilurilor ocupaționale, în multe țări a fost dificilă convingerea factorilor de decizie din domeniul planificării EFP să treacă de la o abordare bazată pe conținuturi tehnico-științifice la abordarea dezvoltării de competențe orientate spre procesele de muncă.

Diferențele de la nivelul culturilor naționale de EFP pot fi argumente împotriva aplicării unui profil ocupațional european. De exemplu, sistemul dual german garantează dezvoltarea unei abilități maxime, înțeleasă drept competență profesională (Berufliche Handlungsfähigkeit), existând o îngrijorare legată de faptul că profilurile de formare ar putea fi limitate din cauza definiției rezultatelor învățării conform EQF. Cadrele europene sectoriale ale calificărilor pot interacționa cu cadrele naționale ale calificărilor prin procese de dialog și negociere care au loc oricum la nivel național, având influențe asupra cadrului “european”, care trebuie să înglobeze compromisurile înregistrate la nivel național.

1.2 Rezultatele învățării – aspecte critice în discuție

În cadrul atelierelor de lucru, dezbaterile s-au extins, cuprinzând și impactul abordării bazate pe rezultatele învățării asupra standardelor pentru calificările din sistemul EFP din toate țările reprezentate. Discuțiile s-au orientat asupra problemelor apărute în studiile de caz.

Rezultatele învățării: concepte, avantaje și situația de fapt

Abordarea axată pe rezultatele învățării nu este nouă în EFP, însă adesea a fost asociată mai mult cu rutele din sistemul EFP, care sunt specifice ocupațiilor cu o lungă tradiție de învățare bazată pe practică (de exemplu, prin ucenicie). Introducerea abordării bazată pe rezultatele învățării în EFP presupune schimbări fundamentale, în sensul includerii în programe a unei învățări orientate mai mult spre practica la locul de muncă și a facilitării progresului în sensul continuării studiilor. Adoptarea abordării bazată pe rezultatele învățării poate stimula, pe de o parte, rolul statului în sistemele de EFP descentralizate, printr-o trecere la o reorganizare de sus în jos a sistemului de calificări, implicând partenerii sociali și factorii interesați și, pe de altă parte, o mai mare autonomie, care poate fi oferită furnizorilor, în sistemele centralizate. Principalul beneficiu perceput ar fi că piața muncii înțelege și este receptivă față de abordarea bazată pe rezultatele învățării, iar acest lucru ajută la crearea/consolidarea legăturilor dintre întreprinderi și școli, sporind astfel relevanța calificărilor pe piața muncii. Mai mult decât atât, această abordare "deschide" calificările, făcându-le mai transparente pentru angajatori și cursanți.

De la o țară la alta, avem o gamă de înțelegeri/definiții diferite ale termenului de "rezultate ale învățării". Spre exemplu, învățarea bazată pe "rezultatele învățării" și învățarea bazată pe "competențe" pot fi considerate sinonime sau diferite, de la un sistem de EFP la altul. În ciuda diferențelor de concepte și definiții, participanții din țările reprezentate la seminar au prezentat măsurile luate, în scopul dezvoltării sistemelor EFP, care să aibă ca referențial rezultatele învățării. În multe cazuri, acest proces este în legătură directă cu dezvoltarea cadrelor naționale ale calificărilor. Cu toate acestea, gradul acestei "transformări" variază considerabil de la o țară la alta, de la situații în care această abordare constituie, în prezent, punctul de plecare al contextualizării sau planificării dezvoltării sistemelor de EFP, până la situații în care întreg sistemul e EFP este bazat pe rezultatele învățării. De remarcat, în acest sens, numărul mare de țări, care se află în stadii incipiente de definire a standardelor și calificărilor în termeni de rezultate ale învățării. Un mesaj cheie din partea unora dintre țările "frunțase" este acela că schimbarea reprezintă un proces interactiv și iterativ, care necesită mult timp și că factorii interesați de la toate nivelurile au nevoie de mult sprijin și încurajări.

Rezultatele învățării și definiția standardelor de calificare

Standardele de calificare combină **standarde ocupaționale** (inclusiv standarde de pregătire profesională pentru profesiunile reglementate), **standarde educaționale** (conținut curricular și proces de învățare) și **standarde de evaluare**. Dezvoltarea calificărilor orientate către rezultatele învățării pe baza standardelor ocupaționale, care au legătură cu standardele de evaluare, este un fenomen destul de des întâlnit în țările europene. Rezultatele învățării, care sunt explicite și ușor de demonstrat, contribuie la dezvoltarea acestei abordări, în timp ce „abilitățile sociale” sau „competențele cheie” se dovedesc a fi mai dificil de definit și evaluat în termenii standardelor bazate pe rezultatele învățării.

Țările participante, inclusiv cele care și-au corelat cadrele naționale ale calificărilor cu EQF sau care sunt în curs de a face acest lucru, au descris nivelurile calificărilor în termeni de rezultate ale învățării și se află, în consecință, în stadii diferite de definire și re-definire a standardelor. Tendința de a defini standardele, în

sensul cuprinderii unităților de rezultate ale învățării, este din ce în ce mai prezentă și este considerată importantă pentru implementarea ECVET. Un mesaj esențial este acela că procesele de dezvoltare a standardelor trebuie să țină cont de întreaga gamă de standarde: ocupaționale, educaționale, de proces și evaluare, într-o abordare holistică.

Rezultatele învățării, curriculum-urile și procesele de învățare

Deși procesul de dezvoltare a standardelor de EFP pe baza rezultatelor învățării poate fi destul de dificil, schimbarea la nivel cultural necesară pentru a asigura o schimbare de paradigmă este definitorie pentru procesul de învățare ulterior, fiind considerată mult mai dificil de realizat. Acele țări care au trecut de etapa de re-definire a standardelor pe baza rezultatelor învățării, au schimbat informații cu privire la experiențele care au urmat. Diferențele au apărut din cauza tipului de sistem existent și de tipul politicilor și strategiilor legate de această schimbare: dacă au fost planificate în mod holistic și implementate simultan; planificate holistic și implementate consecutiv; planificate și implementate pas cu pas.

Abordările țărilor cu privire la dezvoltarea curriculumului EFP diferă; uneori, se adoptă în aceeași țară abordări diferite pentru EFP inițială și EFP continuă, chiar și la nivelul diferitelor forme de furnizare a formării în cadrul acestor două mari sectoare. Unele țări stabilesc standarde bazate pe rezultatele învățării în mod centralizat, delegând apoi responsabilitatea furnizorilor/cadrelor didactice pentru a dezvolta curricula pe baza acestor standarde; acest lucru poate avea ca efect un control mai mare al cadrelor didactice asupra modului și asupra gradului în care își pot schimba practica. Alte țări dezvoltă standarde, curricula și ghiduri de evaluare în mod centralizat, obligând astfel cadrele didactice să își schimbe practicile într-un ritm mult mai alert. Unele țări au început implementarea abordării bazată pe rezultatele învățării și se confruntă cu probleme care rezultă din decalajul informațional dintre conținutul documentelor de politici care stabilesc "ce ar trebui să se întâmple" (obiectivele de politici) și nevoile practicienilor de "a face ca lucrurile să se întâmple efectiv".

În sistemul de EFP, curriculum-ul poate fi implementat de "cadre didactice", "formatori" și "instructori"; fiecare dintre aceștia, putând avea calificări, pregătire, statute și disponibilități diferite ("instructorii", de exemplu, sunt adesea angajați cu normă întreagă și au sarcini care implică mai degrabă lucrul practic decât formarea). Acești "facilitatori ai învățării" au nevoie de sprijin personalizat pentru a se putea adapta la abordarea bazată pe rezultatele învățării, precum și sprijin pentru a colabora mai strâns între ei și cu alte categorii de facilitatori. La rândul lor, cursanții au nevoie de sprijin pentru a se adapta noilor cerințe generate de abordarea bazată pe rezultatele învățării, de exemplu, pentru a-și corela nevoile de învățare cu auto-evaluarea.

O scurtă listă de aspecte care ar trebui soluționate pentru a garanta faptul că abordările bazate pe rezultatele învățării sunt preluate în curriculum și în contextele de învățare, includ următoarele:

- mobilizarea tuturor factorilor interesați ca parteneri în procesul de dezvoltare, de la pregătire la toate celelalte etape;
- analizarea problemelor și a nevoilor factorilor interesați în ceea ce privește schimbările de mentalitate necesare legate de filozofiile de învățare, rolurile și practicile cadrului didactic („trecerea de la rolul de cadru didactic la cel de facilitator nu se va întâmpla și nu se poate întâmpla peste noapte”);
- oferirea posibilității factorilor interesați de a-și dezvolta know-how-ul și metodele necesare producerii schimbării, inclusiv schimbarea abilităților de management și consolidarea capacității de a îmbunătăți cultura calității în comunitățile de practică;
- încurajarea interacțiunii între comunitățile de practică, de exemplu prin intermediul unor proiecte comune;
- implementarea unei abordări holistice cu privire la managementul schimbării și monitorizarea impactului schimbării, precum și oferirea constantă de feed-back.

Rezultatele învățării și evaluarea

Diferențele dintre standardele bazate pe contribuția cadrului didactic și standardele bazate pe rezultatele învățării devin extrem de evidente în evaluarea rezultatelor învățării. În sistemul de EFP, există o experiență îndelungată în evaluarea rezultatelor învățării pe baza standardelor ocupaționale. În cele mai multe cazuri, aceste rezultate sunt demonstrate în context de lucru și evaluate de către angajatori. În unele țări, cum ar fi Finlanda, acest tip de evaluare este construit în cadrul sistemului de EFP sub forma „*demonstrării abilităților*”.

În evaluarea corespunzătoare abordării bazată pe rezultatele învățării, accentul este pus pe cursant, și pe ceea ce ar trebui să știe, să fie capabil să facă și să înțeleagă. Această trecere de la contextul învățării la cursant, de la fluxul de intrare la cel de ieșire, facilitează recunoașterea rezultatelor învățării dobândite în contexte non-formale și informale. În mod interesant, unele țări construiesc abordările sistemice pentru evaluarea rezultatelor învățării în contextul programelor de EFP pe baza experienței dobândite în ceea ce privește evaluarea învățării non-formale și informale.

Rezultatele învățării și asigurarea calității

Trecerea de la definirea standardelor pe baza contribuției cadrelor didactice la standardele bazate pe rezultatele învățării are un impact semnificativ asupra politicilor și practicilor de asigurare a calității. Toți participanții au fost de acord cu faptul că, atunci când aplicarea abordării bazată pe rezultatele învățării a avut ca efect o mai mare autonomie a furnizorilor, există un risc mai mare de eșec la nivel instituțional. Astfel, pe măsură ce se acordă o responsabilitate din ce în ce mai mare furnizorilor în domeniul elaborării curriculum-ului, a metodologiilor și a evaluării, există dovezi că aceasta este corelată cu o augmentare a factorilor de "reglementare" de la nivelul sistemului și o mai mare răspundere pentru furnizori în a-și demonstra eficacitatea. Această situație a avut ca rezultat o expansiune a organismelor "responsabile" (instituții de asigurare a calității, organisme de acreditare, organisme de certificare, organisme de evaluare) sau a sarcinilor sau volumului de muncă al acestora. Raportul cost-beneficii legat de proliferarea organismelor de reglementare, impactul proceselor pe care le introduc, inclusiv birocrăția din ce în ce mai mare precum și nevoia de a le monitoriza eficacitatea sunt aspecte care trebuie luate în considerare.

Conceptele, managementul și practicile din domeniul asigurării calității pot diferi în interiorul și între contexte de lucru și cele școlare. De exemplu, în Germania, este responsabilitatea maestrului ("*Meister*") de a asigura excelența muncii ucenicilor și, în consecință, calitatea rezultatelor învățării acestora. Calificarea de "*Meister*" este extrem de respectată, cel care are acest titlu fiind creditat cu judecăți solide;. În acest caz, ceea ce pare a fi asigurarea calității prin intuiție este, de fapt, asigurarea calității care are la bază cele mai înalte niveluri de competență ocupațională și profesională.

Menținerea încrederii în calificările din domeniul EFP este strâns legată de judecata specialiștilor din domeniu refritoare la standarde. În cazul multor țări, implicarea mediului economic în definirea standardelor constituie, în sine, un mecanism de asigurare a calității.

1.3. Rezumat

Sistemele de EFP sunt cufundate în tradiție și inextricabil legate de economiile naționale. Deciziile politice stabilesc rolul EFP în societate și economie, precum și tipul, aria de aplicare și transferabilitatea calificărilor din EFP. Prin urmare, calificările EFP aferente unei anumite ocupații pot diferi de la o țară la alta, aceste diferențe putând fi corelate cu politicile care își propun obiective pe termen scurt (de exemplu, soluționarea problemei lipsei de competențe și/sau de forță de muncă), sau obiective pe termen lung, (inclusiv incluziunea socială și previziunile economice și aspectele legate de, printre altele, nivelurile salariale). Astfel, se pot crea tensiuni între obiectivele europene, care își propun îmbunătățirea comparabilității, și realitățile de la nivel național. În ciuda acestui fapt, există dovezi că principiul fundamentării standardelor de calificare în EFP pe rezultatele învățării este aplicat pe scară tot mai largă, chiar dacă acele standarde diferă în ceea ce privește aria de aplicare și amploare.

Rezultatele învățării descriu ceea ce s-a dobândit prin învățare, definirea standardelor pentru rezultate așteptate reprezentând punctul de plecare al unui proces lung și inter-conectat, fiind prin urmare dependent de o „bucă de feedback”, care asigură calitatea, relevanța și gradul de adecvare a standardelor pentru procesele de intervenție (prin dezvoltarea și implementarea de curriculum/conținuturi, prin evaluare și certificare). Există nevoia de a garanta faptul că la baza tuturor proceselor stau niște politici de asigurare a calității, explicite și cuprinzătoare, care echilibrează abordarea de „sus în jos” cu cea de „jos în sus”.

Implementarea programelor proiectate să asigure cursanților atingerea standardelor bazate pe rezultatele învățării schimbă rolurile, responsabilitățile și practicile instituțiilor furnizoare și ale „facilitatorilor procesului de învățare”; această schimbare necesită sprijin în sensul familiarizării, orientării, instruirii și furnizării de resurse. Există, de asemenea, o nevoie și mai mare ca organismele responsabile la nivel național să garanteze standardele, luând în considerare raportul cost-beneficiu. O consecință a plasării cursantului într-o poziție centrală în cadrul acestui proces este transferul de responsabilitate la nivelul cursantului; la rândul lor, aceștia au nevoie de sprijin individualizat, în funcție de nevoile specifice.

Participanții au luat în discuție aspecte care necesită o analiză suplimentară, printre care s-au numărat:

- Analizarea și revizuirea descriptorilor EQF în raport cu modul în care sunt dezvoltate standardele de calificare EFP bazate pe rezultatele învățării pentru ocupații, așa cum sunt acestea definite în diferite țări europene. Acest lucru poate fi realizat prin intermediul unor proiecte de cercetare trans-naționale similare celor descrise în studiile de caz 2 și 3 și prin alte activități de tip „ajustare”.
- Monitorizarea modului în care diferite „comunități de practică” înțeleg „calitatea” și „asigurarea calității”, modul în care această înțelegere este împărtășită, precum și măsura în care politicile și practicile privind asigurarea calității se reflectă în EFP.
- Alcătuirea unei hărți a „comunităților de practică” inter-conectate și monitorizarea culturii calității din respectivele comunități, precum și încurajarea interacțiunii între ele. În acest sens, o atenție specială trebuie acordată colaborării între cadrele didactice, formatori și instructori, precum și mecanismelor de asigurare a calității, care stau la baza proceselor de învățare și evaluare.
- Analiza nevoilor tuturor „facilitatorilor procesului de învățare” și ale cursanților în contextul trecerii la rezultatele învățării. Este necesară colectarea de dovezi cu privire la ariile și modul de intervenție a guvernelor în sistemele centralizate și descentralizate în scopul sprijinirii „facilitatorilor procesului de învățare” și cursanților pentru „umplerea deficitelor de competență”.

2. Modul de utilizare și influența instrumentelor în dezvoltarea standardelor în EFP

Partea a doua prezintă, pe scurt, opiniile și experiențele participanților cu privire la punctele tari și limitările celor trei instrumente europene în ceea ce privește influența acestora asupra proceselor de elaborare a standardelor naționale și de asigurare a calității. Sunt prezentate, de asemenea, acțiunile viitoare privind modurile în care ar putea fi dezvoltate, în continuare, Instrumentele Europene și în care ar putea fi îmbunătățită colaborarea în acest sens.

2.1 Puncte de plecare diferite

Pentru a măsura gradul de influență și utilizare a celor trei instrumente în Europa este esențial să le putem pune în legătură cu punctele de plecare de la nivel național. În acest sens, reprezentanții au alcătuit patru tipuri de categorii largi pentru țările din care provin. Funcția și aplicarea Instrumentelor Europene diferă în cadrul și între aceste grupuri de țări, așa cum demonstrăm în caseta de mai jos; acest lucru face extrem de dificilă generalizarea dimensiunii impactului.

Setul 1: Sisteme naționale care s-au bazat, mai mult sau mai puțin, o lungă perioadă de timp, pe aceleași principii ca cele care stau la baza tuturor celor trei Instrumente Europene, fiind prin urmare compatibile, însă caracteristicile și terminologia sistemelor poate diferi. De exemplu, tipul de Cadru Național al Calificărilor (cuprinzător/sectorial, cu sau fără sistem de credite, niveluri și descriptori etc); tipul de asigurare a calității etc. Pentru aceste țări, provocarea este găsirea „celei mai adecvate” soluții de integrare și utilizare a instrumentelor UE.

Setul 2: Sisteme naționale care s-au bazat, o lungă perioadă de timp, pe aceleași principii ca cele care stau la baza unuia sau a două dintre cele trei Instrumente Europene, nu a tuturor trei. Țările din setul 2 se află în stadii avansate de dezvoltare a planificării conform acestor principii și/sau se află în fazele de început sau intermediare de implementare a unuia sau a două dintre ele. Pentru aceste țări, principala provocare este implementarea unei politici de învățare pe tot parcursul vieții sistematică și cuprinzătoare, care să acopere principiile tuturor celor trei instrumente.

Setul 3: Sisteme naționale care se află în stadii avansate de dezvoltare și care țin cont de principiile care stau la baza tuturor celor trei Instrumente Europene, aflându-se în etapele intermediare de implementare a unuia sau a două dintre acestea. Pentru aceste țări, provocarea este asimilarea principiilor în sistemele proprii (proces care adesea este asistat de evoluțiile la nivel european). Acest lucru va necesita timp pentru a pregăti sistemul pentru utilizarea instrumentelor UE.

Setul 4: Sisteme naționale care se află în etapele de început ale planificării și care țin cont de principiile care stau la baza celor trei Instrumente Europene, unele se află încă în etapa de conceptualizare și/sau de planificare inițială, altele testează evoluțiile prin intermediul proiectelor pilot. Pentru aceste țări, principala provocare este convingerea factorilor interesați în legătură cu beneficiile reformării sistemelor, în conformitate cu principiile de bază, care ar putea conduce la implementarea instrumentelor UE.

2.2. Funcțiile și impactul Instrumentelor Europene

Funcțiile și impactul fiecăruia dintre cele trei Instrumente Europene pot fi diferite de la o țară la alta. Instrumentele pot funcționa ca:

- Factori catalizatori pentru schimbarea mentalităților.
- Factori generatori de evoluții în sistem necesare sprijinirii învățării pe tot parcursul vieții.
- Dispozitive de promovare a cooperării între factorii interesați, de analize de tip „peer review” (evaluarea colegială / reciprocă) sau „benchmarking” („evaluarea performanțelor prin folosirea etaloanelor”).
- Instrumente de accelerare a reformei și de menținere a impulsului.
- Referințe pentru calitate.
- Factori care permit instaurarea încrederii reciproce.
- Meta-cadre.

Participanții au subliniat faptul că ar putea exista diferențe între funcțiile „așteptate” și cele „reale”. S-au exprimat opinii diferite în ceea ce privește oportunitatea ca instrumentele să „influențeze” sau să fie aplicate drept modele de „bună practică” în procesele de dezvoltare de la nivel național.

Impactul Instrumentelor Europene este legat de funcțiile lor și de modul de structurare a abordării implementării acestora: „structurare flexibilă” (principiile care stau la baza Instrumentelor Europene sunt deja asimilate în politică și în practică) sau „structurare inflexibilă” (aplicarea directă a Instrumentelor Europene), sau undeva la mijloc între aceste abordări. De exemplu, în cazul EQAVET, dacă doar principiile care stau la baza instrumentului vor fi încorporate în aranjamente de lungă durată pentru asigurarea calității, EQAVET va avea un impact redus. Atunci când modelul EQAVET este implementat ca instrument de asigurare a calității, impactul va fi mai puternic.

Aplicarea Instrumentelor Europene

Dezbaterea pe tema aplicării instrumentelor s-a concentrat, printre altele, pe următoarele aspecte:

- caracterul voluntar al aplicării Instrumentelor Europene *versus* înțelegerea faptului că instrumentele ar funcționa cel mai bine atunci când sunt aplicate pe scară universală;
- aplicarea instrumentelor în sisteme centralizate *versus* sisteme descentralizate;
- stimularea autonomiei *versus* păstrarea controlului;
- accentul pe încredere *versus* insuflarea simțului de răspundere;
- costurile *versus* beneficiile legate de aplicarea instrumentelor.

Faptul că utilizarea Instrumentelor Europene este voluntară poate avea ca rezultat diferite tipuri de gestionare a instrumentelor de diferite organisme. În unele cazuri, promovarea/implementarea este gestionată de autoritățile responsabile pentru calificări și asigurarea calității, în vreme ce în alte contexte aceste responsabilități au fost alocate unor organisme care nu au în mod normal autoritate în acest domeniu sau organisme înființate special în acest scop. În primul caz, accentul tinde să fie pus pe aplicarea principiilor, iar în al doilea, pe utilizarea acestora. Aceste diferențe în ceea ce privește perspectiva asupra aplicării poate conduce la tensiuni. În plus, pentru a aplica instrumentele, deși acest lucru este voluntar, unele state membre UE trebuie să adopte o legislație, ceea ce creează tensiuni suplimentare între aplicarea „obligatorie” în baza unor reglementări juridice și aplicarea „voluntară” pe baza încrederii reciproce.

2.3 Rezumat: Coerența și sinergia între instrumentele UE

Unele țări au adaptat sau sunt destul de avansate în procesul de adaptare a sistemelor la principiile și cerințele care stau la baza Instrumentelor Europene, într-un mod care este coerent și maximizează sinergia între acestea. Alte țări planifică mai degrabă o abordare integrată sau una de tip pas cu pas până la aplicarea instrumentelor, sau sunt încă indecise.

S-a sugerat că ar fi de ajutor o imagine mai detaliată a stării de fapt din statele membre. Tabelul 3 prezintă un model de trasare a hărții influenței Instrumentelor Europene asupra calificărilor din EFP și de măsurare a sinergiei dintre ele.

Tabelul 3: Influența Instrumentelor Europene asupra calificărilor din EFP

	Definirea/dezvoltare a standardelor	Furnizarea de curriculum/învățare	Evaluare	Certificare	Utilizare (persoane fizice, formatori, angajatori etc.)
EQF					
ECVET					
EQAVET					

Ar fi utile mai multe informații cu privire la exemplele pozitive legate de ceea ce funcționează corespunzător, la coerența și sinergia între instrumente. Pe lângă acordul care a îmbunătățit cooperarea și a subliniat necesitatea coerenței și sinergiei, participanții au fost de acord cu faptul că acest tip de abordare trebuie extins la alte instrumente europene de același fel².

² Alte instrumente dezvoltate pentru EFP, în contextul „Procesului de la Copenhaga” (recunoașterea rezultatelor învățării în contexte non-formale, orientare etc.). Instrumentele dezvoltate pentru Spațiul European al Învățământului Superior (EHEA): Cadru Calificărilor – EHEA, ECTS și

3. Acțiuni viitoare: Cum pot fi îmbunătățite Instrumentele Europene și implementarea acestora?

Modernizarea sistemelor cu o tradiție îndelungată este un proces de durată, necesitând transformări la nivelul credințelor, normelor, culturilor și comportamentelor. Schimbarea este dificilă și tinde să întâmpine rezistență, existând teama de a se pierde ceea ce este deja cunoscut, mai ales atunci când avantajele noilor abordări nu sunt încă vizibile. „Comunitățile de practică” trebuie consultate și motivate pentru a se implica în dezbateri, pentru a înțelege mai bine motivele și avantajele integrării principiilor care stau la baza Instrumentelor Europene în politici și în practică. „Comunitățile de practică” au nevoie de sprijin pentru a dezvolta și a-și asuma procesele necesare producerii schimbării.

Acolo unde Instrumentele Europene au fost introduse și aplicate separat există nevoia încurajării interacțiunii între „comunitățile de practică” pentru a facilita integrarea coerentă a celor trei Instrumente Europene în politici și în practică. O dată introduse în procesele de schimbare dinamică, Instrumentele Europene nu pot rămâne statice, caz în care și-ar pierde relevanța. Astfel, monitorizarea constată a modului în care Instrumentele Europene sunt aplicate și impactul pe care îl au acestea, precum și revizuirea periodică a acestora sunt esențiale. Participanții au fost de acord cu faptul că strategiile naționale privind implementarea coerentă a celor trei Instrumente Europene ar trebui să își propună să reducă gradul de complexitate, **să îmbunătățească cooperarea și sinergia, procesele de monitorizare și revizuire, să echilibreze raportul cost-beneficiu și să asigure sustenabilitatea.**

3.1 Simplificare și sinergie

Corelarea instrumentelor cu politicile și practicile naționale aferente este vitală. În cazul în care instrumentele sunt aplicate în paralel cu practicile existente, acestea vor fi percepute ca fiind dificile. De exemplu, încercarea de a implementa ECVET în sistemele de EFP care nu se bazează pe rezultatele învățării și nu au un sistem de credite sau un cadru al calificărilor poate să nu producă o valoare adăugată.

Cooperarea și sinergia trebuie consolidate la toate nivelurile. În ceea ce privește guvernarea, actorii cheie de la nivel european și național trebuie să încurajeze o abordare integrată pentru implementarea celor trei Instrumente Europene, în raport cu celelalte Instrumente Europene din cadrul strategiei Educație și Formare 2020.

Comunicarea între factorii responsabili cu gestionarea implementării Instrumentelor Europene și utilizatorii finali trebuie să se facă într-un mod coerent și coordonat. Un accent mai mare trebuie pus pe beneficiile concrete, care pot fi stabilite doar printr-o monitorizare și evaluare riguroase. Prin colaborare, beneficiile aplicării instrumentelor pot fi promovate în mod holistic și mai eficient.

Există, de asemenea, nevoia consolidării capacității la toate nivelurile. În special cadrele didactice, formatorii și instructorii au nevoie de o dezvoltare profesională continuă pentru a face față schimbării.

În unele țări, organismele însărcinate cu implementarea Instrumentelor Europene nu sunt, în același timp, organismele responsabile cu politicile sistemice aferente, de exemplu, Punctul Național de Contact pentru ECVET poate sau nu să fie un organism responsabil cu calificările la nivel național sau cu certificarea, cu autoritate în domeniul transferului și acumulării de credite pentru unități de învățare. Îmbunătățirea înțelegerii organismelor responsabile în diferite țări în ceea ce privește guvernarea și gestionarea

sistemelor de asigurare a calității, calificărilor și sistemelor de credite în EFP, precum și asupra fiecărui Instrument European poate facilita cooperarea trans-națională. Tabelul 4 oferă un model în acest sens.

Tabelul 4: Organismele naționale responsabile cu sistemele EFP și instrumentele UE

	Sistemele și Instrumentele Europene	Guvernanță	Management
Sistemele și/sau cadrele calificărilor	Sistemele naționale de calificări în EFP		
	Cadrul național al calificărilor		
	EQF		
Sistemele de credite	Sistemul național de credite în EFP		
	ECVET		
Asigurarea calității	Sistemul național de asigurare a calității în EFP		
	EQAVET		

3.2. Monitorizarea

Implementarea fiecăruia dintre cele trei Instrumente Europene este monitorizată în mod individual. Datorită caracterului voluntar al instrumentelor, nu există indicatori sau standarde obligatorii, prin urmare procesul de monitorizare nu este „strict” și se axează mai mult pe posibilele utilizări și pe eventualele beneficii. Două acțiuni au fost considerate importante: prima, monitorizarea colectivă a celor trei instrumente și a doua, monitorizarea integrării instrumentelor în politicile naționale de la nivel guvernamental, de management și de implementare. De asemenea, este necesară mai multă atenție îmbunătățirii selecției și monitorizarea proiectelor Leonardo da Vinci, astfel încât să fie relevante atât la nivelul UE cât și național și, în același timp, să garanteze faptul că bunele practici ajung să fie preluate în sisteme, iar lecțiile învățate influențează efectiv procesul de dezvoltare a politicilor naționale.

3.3. Sustenabilitatea

Pentru a menține încrederea și progresul, precum și pentru a oferi sprijinul și orientarea necesare implementării și asimilării principiilor care stau la baza Instrumentelor Europene într-un mod adecvat, eficient și efectiv, este nevoie de o strânsă coordonare și orientare la nivel european. Activitățile și procesele desfășurate prin metoda deschisă de coordonare au fost considerate cruciale. Accesul la experiențele dobândite de țările „fruntașe” a fost esențial, nu numai pentru a ajuta la orientarea politicilor și practicilor, ci și pentru a demonstra avantajele concrete ale reformei. Cu toate că s-a convenit asupra faptului că s-au făcut multe progrese, a reieșit extrem de clar nevoia de a face mai mult, și de a face mai bine, în domenii cum ar fi:

- o mai bună coordonare la nivel UE și național;
- o mai bună reprezentare în ceea ce privește evoluțiile la nivel UE (parteneri sociali, asociații sectoriale, toate statele membre, mai ales privind aranjamentele specifice țărilor mari și federalizate);
- o mai bună sinergie (proiecte trans-sectoriale, „comunități de practică” cu o bază mai largă);
- o mai bună și mai timpurie monitorizare, analiză, evaluare și diseminare;
- reacții mai bune la consecințele neintenționate;
- o mai bună evaluare a perioadei de timp necesară pentru efectuarea schimbării și, în general, stabilirea unor orizonturi de timp realiste;
- o mai bună informare și orientare;
- o mai bună utilizare a fondurilor și proiectelor UE în sprijinul acestor demersuri.

Concluzii

Seminarul a facilitat discuții importante legate de progresul înregistrat în trecerea la abordarea axată pe rezultatele învățării în procesele legate de calificări și implementarea Instrumentelor Europene. Aspectele dominante, mesajele cheie și sugestiile privind acțiunile viitoare care au reieșit din discuții sunt prezentate în acest raport.

În ceea ce privește Instrumentele Europene, aspectele esențiale discutate au fost, pe scurt, următoarele:

- Cadrele calificărilor bazate pe rezultatele învățării încep să devină puncte de referință pentru dezvoltarea și reînnoirea standardelor pentru calificările EFP la nivel național. Implementarea EQF accelerează aceste procese.
- Tendința de a emite calificări și/sau de a acorda credite pentru unitățile de rezultate ale învățării, în scop de transfer sau progres, în context național, este din ce în ce mai mare. Principiile care stau la baza ECVET sunt, în general, luate în considerare în aceste demersuri.
- Măsurile pentru asigurarea calității proceselor de dezvoltare și reînnoire a standardelor privind EFP sunt avansate la nivel național, însă aceste procese sunt adesea implicite, bazate pe o lungă tradiție și legate inextricabil de procesele de asigurare a calității de la multe niveluri diferite. Procesele de cooperare EQAVET înregistrează succese în ceea ce privește îmbunătățirea transparenței și comprehensibilității sistemelor naționale de asigurare a calității.

În contextul promovării politicilor de învățare pe tot parcursul vieții, este nevoie de o abordare mai bine coordonată în ceea ce privește implementarea coerentă a EQAVET, EQF și ECVET, a altor instrumente din strategia Educație și Formare 2020, a altor instrumente ale Spațiului European al Învățământului Superior și a altor Instrumente Europene care promovează transparența calificărilor, mobilitatea și comunicarea între educație și piața muncii.

Acțiunile viitoare trebuie să se concentreze pe planificarea strategiei în vederea implementării coerente a instrumentelor, punând accent pe **simplificare, sinergie și sustenabilitate**. Cooperarea și coordonarea bazate pe aspecte de interes comun, cum ar fi tema acestui seminar, pot fi continuate cu succes. A fost salută o propunere a Comisiei de a organiza un seminar comun similar în 2012.

Mulțumiri

Prezentul raport a fost elaborat de Elizabeth Watters, expert care a sprijinit activitatea grupului de reflecție EQAVET în ceea ce privește îmbunătățirea cooperării între EQF, ECVET și EQAVET.

Secretariatul dorește să mulțumească tuturor celor care au contribuit la seminar și la pregătirea raportului, în special celor care au prezentat studii de caz (Linda Clarke, Nicholas Gibson, Cathy Heathwood și Georg Spöttl), raportorilor (Șerban Iosifescu, Karin Kuessner și Isabelle Le Mouillour), celor care au făcut comentarii pe marginea versiunii preliminare a raportului conferinței (Jens Bjornavold, Mike Coles, Georg Hanf, Erik Hess, Anita Kremo și Sophie Weisswange) și lui Klaus Fahle și echipei sale de la BIBB care au oferit sprijin în organizarea conferinței.

Secretariatul EQAVET
East Point Plaza
East Point Business Park
Dublin 3, Irlanda
Email: info@eqavet.eu
Pagină Internet: www.eqavet.eu
Telefon: 00-353-1865-9546
Fax: 00-353-1865-0067

© EQAVET, 2012. Toate drepturile rezervate. Puteți utiliza acest material, însă nu uitați să citați EQAVET.

Această publicație include doar opiniile EQAVET, Comisia Europeană nefiind răspunzătoare pentru eventuala utilizare a informațiilor cuprinse în acest raport.

NOTĂ IMPORTANTĂ:

Prezenta traducere este realizată în cadrul proiectului QUALVET@RO, nu are un caracter oficial și nu angajează, în niciun fel, răspunderea instituțiilor europene sau naționale.